

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

3. Жигалкевич Ж., Залуцький Р. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнес-структур. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8380>

4. Марченко Л. Діджиталізація системи податкового адміністрування в Україні з урахуванням досвіду розвинених країн світу. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 4. С. 127-134. URL: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.127>

5. Співак С., Скочиляс М., Яремчук К. Діджиталізація процесів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] 2021. № 2 (25). — С. 113-119. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ssmpbo.pdf>

6. Тенюх З., Пелех У. Діджиталізація бухгалтерського обліку в Україні: стан та перспективи розвитку. Економіка та суспільство. 2022. №41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-66>

УДК 657.37:004.738.5

Дубініна Марина, д.е.н., професор
Петришина Дар'я, здобувачка вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЦИФРОВОГО ПІДПISУ ЯК ГАРАНТІЇ ДОСТОВІРНОСТІ ПЕРВИННОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

В умовах активного впровадження цифрових технологій та розвитку інформаційного суспільства суттєвих змін зазнають процеси документування господарських операцій суб'єктів господарювання. Використання електронних документів стає невід'ємною частиною діяльності сучасних підприємств, що обумовлено необхідністю оптимізації документообігу, зменшення витрат на обробку та архівацію документів, прискорення обміну інформацією між контрагентами. Особливого значення набуває питання забезпечення юридичної значущості електронних первинних документів та гарантування їх достовірності. Електронний цифровий підпис є ключовим інструментом, який забезпечує автентичність, цілісність та неспростовність електронних документів. Однак у практичній діяльності підприємств виникають численні питання щодо належного впровадження та ефективного використання електронного цифрового підпису для первинної документації, які потребують ґрунтового наукового дослідження та практичного вирішення.

Електронний цифровий підпис відповідно до чинного законодавства України визначається як вид електронного підпису, отриманий за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним

поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. Основними характеристиками електронного цифрового підпису є можливість однозначно ідентифікувати автора підписаного документа, гарантування цілісності документа після його підписання, неможливість відмови від авторства, а також підтвердження факту отримання документа адресатом. Саме ці властивості забезпечують юридичну значущість електронних документів та надають їм такої ж юридичної сили, як і документам з власноручним підписом.

Нормативно-правове регулювання застосування електронного цифрового підпису в Україні здійснюється відповідно до Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», які визначають основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів у різних сферах суспільного життя. Відповідно до цих нормативних актів, електронний документ, підписаний електронним цифровим підписом, має таку саму юридичну силу, як і паперовий документ з власноручним підписом. Це положення є надзвичайно важливим для забезпечення достовірності первинної документації, яка є підставою для відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку [2].

Важливим аспектом застосування електронного цифрового підпису як гарантії достовірності первинної документації є організація зберігання електронних документів, підписаних електронним цифровим підписом. Для забезпечення юридичної значущості електронних документів протягом усього строку їх зберігання необхідно враховувати терміни дії сертифікатів ключів та забезпечувати можливість перевірки електронного цифрового підпису у будь-який момент часу протягом усього терміну зберігання документів [3].

Незважаючи на значні переваги, застосування електронного цифрового підпису для первинної документації пов'язане з певними ризиками та проблемами. До основних ризиків можна віднести: можливість компрометації особистого ключа підписувача, виникнення технічних збоїв у роботі систем електронного документообігу, відсутність єдиних стандартів формату електронних документів, проблеми сумісності різних систем електронного цифрового підпису. Для мінімізації цих ризиків необхідно забезпечити надійний захист особистих ключів підписувачів, регулярне оновлення програмного

забезпечення, створення та зберігання резервних копій документів та ключів [1].

Для підвищення ефективності застосування електронного цифрового підпису як гарантії достовірності первинної документації рекомендується: удосконалити нормативно-правову базу щодо використання електронного цифрового підпису, запровадити єдині стандарти форматів електронних документів, забезпечити сумісність різних систем електронного цифрового підпису, підвищити рівень обізнаності користувачів щодо безпечного використання електронного цифрового підпису, розробити методики оцінки ризиків та контролю за використанням електронного цифрового підпису в системі документообігу підприємства [3].

Електронний цифровий підпис є ефективним інструментом забезпечення достовірності первинної документації в умовах цифровізації облікових процесів. Застосування електронного цифрового підпису дозволяє гарантувати автентичність, цілісність та неспростовність електронних документів, що є основою для забезпечення їх юридичної значущості. Правове регулювання використання електронного цифрового підпису в Україні дозволяє прирівняти електронні документи, підписані електронним цифровим підписом, до паперових документів з власноручним підписом, що створює правові підстави для повного переходу на електронний документообіг. Впровадження електронного цифрового підпису для первинної документації має низку суттєвих переваг, зокрема скорочення витрат на документообіг, підвищення оперативності обміну інформацією, забезпечення достовірності документів. Для ефективного застосування електронного цифрового підпису як гарантії достовірності первинної документації необхідно впровадити комплекс технічних та організаційних заходів, спрямованих на забезпечення надійності та безпеки використання електронного цифрового підпису.

Література

1. Лепетан І. М., Коваль Л. В. Електронний документообіг й електронний підпис у бізнес середовищі. *«Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики»*. 2023. № 3. С. 120–134 (дата звернення: 19.05.2025)..
2. Новіченко Л., Стойка Н.: Удосконалення документування як елементу методу бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. In *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6., Том 2 (312). с. 214-218. (дата звернення: 20.05.2025).

З. Новицький А. М., Репеха Н. І. Електронний податковий аудит як науково-правова категорія. *Ірпінський юридичний часопис*. 2020. № 2. С. 109–118 (дата звернення: 21.05.2025).

УДК 005

Dukhnevych Olha , PhD Public
management and administration
German University of Administrative Sciences

ВПЛИВ НЕДОСКОНАЛОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ: РОЛЬ ЛОКАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ І ГОРИЗОНТАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ

Однією з ключових причин як регіональних, так і глобальних проблем розвитку економіки є неякісне або недостатнє стратегічне планування з боку держави. Це, в свою чергу, зумовлюється обмеженою або хибною оцінкою ризиків, що виникає через відсутність своєчасної аналітики та врахування «слабких сигналів» на місцевому рівні. Як наслідок, політики й управлінські рішення часто є реактивними, запізнілими та неадекватними реальним викликам [1, с. 6-8]. Локальні громади часто стикаються з проблемами, які є першим дзвіночком майбутніх масштабніших системних збоїв. Проте такі сигнали не завжди фіксуються або узагальнюються у національних стратегіях. Це відбувається через відсутність ефективного горизонтального моніторингу (horizon scanning), слабку комунікацію між рівнями влади та недостатню залученість громад до стратегічного процесу [2, с. 11-14].

Світовий досвід демонструє, що успішні країни активно використовують методи стратегічного передбачення, зокрема системи раннього попередження, weak signals, wild cards, сценарне мислення та аналітичні моделі, засновані на даних. Так, у доповідях OECD зазначається необхідність послідовного горизонтального обміну інформацією між усіма рівнями прийняття рішень — від місцевих органів до центральних інституцій [3, с. 15-20].

У сучасній Україні інституційна здатність локального рівня часто недооцінюється. Хоча децентралізація створила можливості для прийняття рішень на місцях, стратегічна роль громад в національному розвитку досі не реалізована повною мірою. Необхідно впроваджувати